هەناسەیەکی تر بۆ دیکتاتۆریەت !!

نوری بێخاڵی

چەندە مەیل و ئارەزوی خۆسەپاندن و تاکڕەویی ودیکتاتۆریانەی ناخی کەسێك ، کە رەنگدانەوەی سروشتی کەسێتی خودی خۆیەتی... چەندە دنیابینی تاکرەهەندانەی ئایدیۆلۆژی و باکگراوندی سیاسی کە ئەو کەسە پێی گۆشکراوە ، رۆڵ لە دروستکردنی پەیکەری دیکتاتۆردا دەبینن . هێندەش کوێرکردنی هوشیاری خەڵك لەسەر ئاستی دامەزراوەو ئۆرگانەکان و، تەنانەت ناهوشیاری ئەو کائینە خۆبەدەستەوەدەر و تەسلیمکارەی کە قەدەری خۆی داوەتە دەستی سەرکردەی سوپەرمان...کائینێك کە حزب لە هەلومەرجێکی شلۆقی سیاسی و ئابوری و کۆمەلأیەتی و، بە ئیشکردن لەسەر سۆز و غەریزە و دیوە تێکشکاوەکانی ناوەوەی بەرهەمی هێناوە...کائینێك ژیان و بوون و بەردەوامی و مانەوەی خۆی لە وێنەی سەرکردە و حیکمەت و ئەفسانە داتاشراوەکانی دنیای توانای سەرکردەدا دەبینێتەوە، کاریگەریان بەسەر بەرهەمێنانی دیکتاتۆر و دەسەلأتی دیکتاتۆریانە هەیە و، زەمینەخۆشکەرێکی لەبارن بۆ هێنانەکایەی ستەمکاری و دروستکردنی کەسێك کە دواجار هەر لەڕێی ستاییشەکانی خۆیانەوە ، ئەو کەسە بەرگی پیرۆزی و تەوتەمی دەکرێتەبەر.

پرۆسەی ئاشتی ، پرۆسەیەکی دەستەجەمعییە..ئەوە کۆی کۆمەڵگایە بە جیاوازی کایە کۆمەلأیەتی و سیاسییەکانی دەبنە هەوێنی ئاشتی..ئاشتی بەرهەمی دنیابینی و کلتوری ئەو کەس و هێزگەلانەن کە بڕوایان بە چەمکەکانی بەیەکەوەژیان و لێبوردەیی هەیە.. بەرهەمی هوشیارییەکی کۆمەلأیەتی سیاسی تەندروستە ، کە لەڕێگەی ئەو هوشیارییەوە تاك و کایەکانی کۆمەڵگا ململانێکانیان دەگوازنەوە ئاستی شارستانییانە..ئاشتی زادەی ئەو گوتارە عەقلانی و ئەو لۆژیکە سیاسییەیە کە بڕوای بە کێبەرکێیەك هەیە ، رایەڵەکانی لەسەر دیالۆگ و زمانی گفتوگۆ وەستابن . کەواتە ئەو پرۆسە دیموکراسی و شارستانییە، هەر بە کۆی کۆمەڵگاوە جوانە..ئەوە رۆحی ژیاندۆستانەی کۆی هێزو کایە و تاکەکانی کۆمەڵگەیە جوانی و مانا دەبەخشێتە ئاشتی، نەك تەنها کەسێك کە هوشیارییەکی سیاسی ئیفلیج و، ئایدیۆلۆژیایەکی دۆگما و، پەروەردەیەکی کۆیلەییانەی ئەندامانی گروپەکەی بیکەن بە سوپەرمان و، تەنها جوانییەك لە ئاشتیدا لەو زاتەدا ببیننەوە... کەسێك کەلکەڵەی کورسی نەك وایلێکردووە کێشە چارەنووسسازەکان فەرامۆش بکات، رەنگە وارێککەوتبێت هەر لەپێناو مانەوەو بەردەوامی خۆی وەك کەس ، لە شوێنکاتێکی مێژوویدا کۆی خەونەکانی گەلەکەی بردبێتەوە سەر سفرەی جەللاد و، نەك هەر ئاشتی نەکردۆتە پەیام، بەڵکو کاراکتەرێکی سەرەکی بووە لە دروستکردنی رۆحی شەڕانگێزی و تۆڵەسەندنەوە .

لەهەر ماڵە کوردێکی لانەواز و، هەر خانەوادەیەکی مارانگەستەی دەربەدەری وکوێرەوەرییەکانی بەعس و، نەداری و هەژاری رێی سەرفرازی ئەم نیشتمانە بپرسی، بەتایبەتی لە زستاندا، وەرزێك کەتیایدا بەڕەی هەژار دەدڕێ و، تینی سەرما و سۆڵەی بەفرو باران ئاونگەکانی ژیان لە جەستەیاندا دەکاتە جەلیت و چلورە , لێیان بپرسە چ شتێك گەرمتان دەکاتەوە؟ راست بیریان بۆ نەوت و سۆپا و سوتەمەنی دەچێت و، لە خەیاڵیاندا رێك وێنەی ئەو لوولە نەوتە دەکێشرێ ، کەپێیان وابوو دوای ئاوارەبوون و چرۆکردنی خەونی کوردایەتی و، وەبەرهاتنی ئازادی لە کەرکوکەوە ، ماڵەکانیان پڕدەکات لە گەرمی و روناکی.....لەد ایکی شەهیدێك ...مێرد ئەنفالکراوێك...باوك لەداردراوێك... برا

شوێبزرکراوێك...خانوو روخێنراوێك....بپرسن: ئەوە چ شتێکە سکونی دڵتان دەدا و، هەناسەکانی ئومێدی ژیانتان گـەرم دەکاتەوە؟ رێك خەیاڵیان دەیانباتەوە بۆ ئەو بەڵێنـە زیـوین و وەعـدە ئاڵتونیانـەی سـەرکردە و شـۆڕش، کـە لـە قۆنـاغی ئازادیدا ئەوان لەسای خوێنی رۆڵە و جگەرگۆشەکانیان ، دەبنە خاوەن ماڵ و، بەمەحـەکی یاسـا تاوانبـارو جـەللادەکانیان دەبەنـە بـەردەم ویـژدانی دادگـا و، سـەرکردەو شـۆڕش بـۆ گەرمکردنـەوەی هەناسـەکانی ئـەوان و، قەرەبوکردنـەوەی لەخۆبوردووییەکانیان ، تاوانباران دەدەنەوە دەست سزای عادیلانە، بەڵام دواجـار هـەموو ئـە بەڵێنانـە لـە جوانییـەکانیان بـەتاڵ بوونـەوە و ، بـوون بـە هەگبـە و هەنبانەیـەك لێوانلێـو لـە درۆ...... دوای تـەواوبوون لـە گێڕانـەوەی بیرەوەرییـە تاڵەکانی کوردایەتی، پاش کولاندنەوەی زامە بە سوێکانی ئاوارەیی و برسێتی و کوشتن و بڕین و گـرتن و ژەهربـارانکردن، خەڵك چاوەڕێی ئەوەبوون ئازادی زیاتر..ئاشتی سەرتاپاگیر و درێژتر...خۆشگوزەرانی پـتر...دادی کۆمەڵایـەتی و وەك یەکی بەرچاوتر..دەرفەتی کار و ژیانی زیاتر ، سوچی مـاڵ و کـەلێنی رۆح و حەسـرەتی دڵ و هەناسـەی ساردیان گـەرم بکاتەوە ، نەك دروشمێکی فریودەر بەگوێچکەیاندا بچرپێنرێت... ئاخر چۆن ئەو هەموو ساردی و سرپییانەی دنیـای کـورد بەباوەشـی سـاختە و ، هوتـافی ئایـدیۆلۆژی و، هەناسـەی مـردووی کەسـێك گـەرم دەبنـەوە؟! دەبـێ ئـەو زاتـە چ سەرچـاوەیەکی گـەرمی و رۆشـنایی بـەخش بێـت، ئـەو هـەموو سـاردییانەی ژیـانی کـورد گەرمکاتـەوە؟ مەگـەر ئەمـە بەپیرۆزکردن و تەوتەمکردنی کائینی سەرکردە نییە، کەسێك گوایە دوێنێ شەڕی جەللاد و بەپیرۆزکردنی دەکرد، ئەمێستا وەڵامی بۆ ئەو دروشم و باق و بریقانەی ژێر وێنەکەی خۆی نییە!!

دوای ئەو هەموو وێرانی و خاپورکردنەی ئاواییەکانی کوردستان...پاش کوێرکردنەوەی سەرچاوەکانی ئاو و جوانی و ژیان و سروشت...دوای سوتاندنی خـاك .. وشـککردنی کانیـاو.. سیسـکردنی سـەوزایی .. کوشـتنی ئـاژەڵ .. ژەهراویکردنـی هەوا...دەبێت چـۆن و بـەچ شـێوەیەك ئـەم وێرانییـە ئاوابکرێتـەوە؟ بەڕاسـت کـە ئـاوەدانی کوردسـتان بـە سـەلامەتی و سەروەری کەسێك ببەستینەوە ، تەنها ئەو کاراکتەرە بەمایەی ئاوەدانی کوردسـتان بـزانین و ، وا پیشـان بـدەین کـە وڵات بەو ئاوەدانە، ئەم وەسفە چۆن تەفسیر دەکرێ؟

کوردسـتان بـە پـرد و رێگاوبـان..بـە خوێندنگـە و نەخۆشـخانە..بـە سەرچـاوەکانی ئـاوی خـاوێن و گـوزەران...بـە نۆژەنکردنەوەی گوند و دێهات..بە پەرتوکخانە و باخچەی ساوایان و دایەنگە..بە پڕۆژەکانی بەرهەمهێنان و سود وەرگرتن لە سەرچاوەکانی سەر و ژێر زەوی..بەقەرەبۆکردنەوەی زیانلێکەوتوان..بە ئاوڕدانەوەی جدی و وەك یـەك و بـێ جیـاوازی لە بنەماڵەی شەهیدان وئەنفالکراو و کیمیابارانکراو و زیندانی و بێسەروشوێنەکان، بە دەسـتگیرۆیی خێـزان و کەسـوکار و، بەتایبەتی جگەرگۆشە و مناڵەکانیان ئاوەدان دەبێتەوە......کوردستان بەوانە ئاوەدانە ، ئەوانـەی لـە قوربـانی بەخشـین بە ماڵ و گیان درێغیـان نـەکرد.. ئەوانـەی ماڵـەکانیان دیوەخـانی شـۆڕش و، داڵـدەی پێشـمەرگەبوو..ئەوانـەی لـەپێناوی سەرفرازی کورد و سەربەخۆیی کوردستاندا ئاواییـەکانیان جێهێشت و، بەخـەونی ئاوەدانکردنـەوەی زێد و هـەوارەکانیان دوای ئـازادی بەدەسـتی خـاڵی و، دڵ و بـڕوای دەوڵەمەنـد گەڕانـەوە ، نـەك بەتـەنها کەسـێك...ئـەو کەسـە بەرهـەمی لەخۆبوردویی و فیداکاری خەڵك و، ئەو ئاوەدانی و ژیانە ئارام و سروشتە جوانەی کوردستانە ، کە بوونە قوربانی ئازادی.

گەلۆ! ئەوە ئێمەین کە خەریکە جارێکی تر پەیکەری دیکتاتۆرەکان زیندوو دەکەینەوە..جارێکی تـر و بـەریتمێکی جیـاواز لەوەی پێشوو، گەرەکمانە سەروەر و سوپەرمان و چی و چیتر لە زەینی نەوەکانمان دادەڕێژین و، زەمینـەی ئـەوەیان بـۆ دەرەخسێنین کە بەوە بنازن ، مێژوو کورد و کوردستان قەزباری (ئازایی و لێهاتوویی و بیرتیژی و دووربینی و خـۆراگری و

..هتد) ی ئەوانن .ئەگەر وانییە ، ئەدی ئەوە چ بیرکردنەوەیەکی عەقلانی و دنیابینییـەکی لـۆژیکی و ئینتمایـەکی ژیرانەیـە کە جوانی ئاشتی..گەرمی ماڵ و رۆحی نەتەوە ....ئاوەدانی کوردستان لە تەوتەم و بەپیرۆزکراوێکدا کورت دەکاتەوە ؟؟ ئەوە وەڵامێکە بۆ ئەو سیاسی و کادیر و رۆشنبیرە دیموکراتخواز و مۆدێرن و داهێنەرانە بەجێدەهێڵین، کە سـەری زمـان و بنی زمانیان کۆمەڵگەی مەدەنی و کرانەوە یە و، شەڕێکی بێ چەندو چوون و پێشمەرجییان لەگەڵ کلتـور و عـەقڵی خێڵدا راگیاندووە ! !